

vonnis

RECHTBANK NOORD-HOLLAND

Handel, Kanton en Insolventie
Zittingsplaats Haarlem

zaaknummer / rolnummer: C/15/334340 / HA ZA 22-726

Vonnis van 25 oktober 2023

in de zaak van

de stichting
STICHTING LINH SON TEMPEL,
gevestigd te Heerhugowaard,
eiseres,
advocaat mr. P.F. Keuchenius te Hoorn Nh,

tegen

NGOC HIEN LAM,
wonende te Purmerend,
gedaagde,
advocaat mr. E. Doornbos te Badhoevedorp.

Partijen zullen hierna de Stichting en Lam genoemd worden.

1. De procedure

- 1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
- de dagvaarding van 28 november 2022 van de Stichting, met producties,
 - de conclusie van antwoord van Lam,
 - het tussenvonnissen van 15 maart 2023, waarbij een comparitie van partijen is gelast,
 - de brief van de Stichting van 18 augustus 2023 met nadere producties,
 - de mondelinge behandeling van 31 augustus 2023, waarvan door de griffier aantekeningen zijn gemaakt en waarbij door de Stichting spreekantekeningen zijn overgelegd,
 - het bericht van de Stichting van 5 september 2023, waarin zij vonnis vraagt.

- 1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

- 2.1. Op 27 maart 2015 is Stichting Linh Son Tempel opgericht. De Stichting heeft als doel het verspreiden en onderwijzen van het Mahayana boeddhisme en de Mahayana boeddhistische leer en verder onder meer het organiseren van bijeenkomsten. De Stichting richt zich met name op de Vietnamese boeddhistische gemeenschap in Nederland. De

Stichting is eigenaar van een tot tempel ingerichte onroerende zaak te Oudendijk, hierna te noemen de tempel.

2.2. Bij de oprichting van de stichting is X. Do (hierna Do), een monnik met hoog aangeschreven reputatie binnen de Vietnamese boeddhistische gemeenschap, aangesteld als hoofd van de tempel en voorzitter van het bestuur.

2.3. Lam was sinds 2017 een leerling van Do volgens de Mahayana boeddhistische leer, zodat tussen hen een leerling-meester verhouding gold.

2.4. Tot 31 december 2021 bestond de stichting uit zes bestuurders, onder wie Do en Lam. Op 31 december 2021 zijn drie bestuurders op eigen initiatief uitgetreden. Vanaf januari 2022 bestond het bestuur uit Do (voorzitter), Lam (penningmeester) en T.H. Nguyen (secretaris).

2.5. Eind 2021 werd Lam verteld dat Do de Stichting financieel zou hebben benadeeld. Hem werd verteld dat er grote onduidelijkheden en onregelmatigheden waren in de financiële administratie van de Stichting. Dit bericht werd bekend in de gemeenschap.

2.6. Op 27 maart 2022 heeft in de tempel een bijeenkomst plaatsgevonden waarbij Lam en een aantal medestanders er bij Do op hebben aangedrongen af te treden als bestuurder van de Stichting. Vervolgens is een discussie ontstaan of Do tijdens die bijeenkomst kenbaar heeft gemaakt te zullen aftreden als bestuurder.

2.7. Lam heeft Do op 29 maart 2022 uitgeschreven als bestuurder in het handelsregister van de Kamer van Koophandel (hierna: de KvK). Op 30 maart 2022 heeft hij B.P. Nguyen ingeschreven als bestuurder.

2.8. De Stichting heeft bezwaar gemaakt tegen de uitschrijving van Do als bestuurder en de inschrijving van B.P. Nguyen. De KvK heeft geoordeeld dat er sprake was van gerede twijfel over de juistheid van de gedane opgaven. Dientengevolge zijn de wijzigingen in het handelsregister op 9 augustus 2022 ongedaan gemaakt en staat Do weer ingeschreven als bestuurder van de Stichting en is B.P. Nguyen niet langer ingeschreven.

2.9. F.O. Visser (hierna: Visser) is in maart/april 2022 door het bestuur van de Stichting – onder wie Do en Lam – ingeschakeld de financiën van de Stichting te bestuderen en/of door een derde te laten controleren. Hij heeft daartoe inzage gekregen in de financiële administratie van de Stichting.

2.10. In een brief van 6 april 2022 van de Stichting aan Lam, ondertekend door Visser als gevolmachtigde namens de Stichting, schrijft de Stichting het volgende:
"(...) De heer X. Do en de heer T.H. Nguyen zijn nog steeds samen met u bestuurders van de stichting. (...) Dit betekent dat u en B.P. Nguyen geen rechtsgeldige besluiten namens de stichting kunnen nemen en dat rechtshandelingen en feitelijke handelingen door u en/of door hem verricht namens de stichting onrechtmatig zijn. U bent met name niet gerechtigd om financiële transacties aan te gaan, roerende of onroerende goederen te kopen of te verkopen, of welk bestuursbesluit dan ook te nemen.

De stichting zal u persoonlijk aansprakelijk stellen voor elke transactie, gedaan vanaf 29 maart jl. die in strijd met deze sommatie wordt gepleegd".

2.11. Visser heeft medio april 2022 de administratie van de Stichting aan het boekhoudkantoor Boekhoudburo West-Friesland (hierna: BWF) afgegeven met als opdracht inzicht te verstrekken in de financiële administratie van de Stichting vanaf oprichting. BWF kwam in juni 2022 met haar bevindingen. In deze bevindingen is opgenomen: *"Gedurende de jaren 2015 tot en met 2020 is het eindsaldo van de bankrekeningen hoger dan verwacht mag worden volgens het kasstroomoverzicht. Dit zou bijvoorbeeld betekenen dat er in de betreffende jaren uiteindelijk meer baten zijn geweest dan dat er zijn verantwoord in de oorspronkelijk stukken van de stichting. Het verschil spitst zich vooral toe op 2015 tot en met 2017. Over 2018 tot en met 2020 zijn de verschillen verwaarloosbaar. De leningen zijn verder afgestemd."*

2.12. Op 13 juni 2022 is Lam uitgenodigd voor een bestuursvergadering om de bevindingen van BWF te bespreken. Lam is op deze vergadering niet verschenen.

2.13. Op 23 augustus 2022 heeft opnieuw een bestuursvergadering plaatsgevonden. Lam is daarvoor opgeroepen, maar kon daarbij niet aanwezig zijn. Op zijn verzoek om de bestuursvergadering te verzetten is niet gereageerd. Tijdens deze bestuursvergadering is Lam ontslagen als bestuurder van de Stichting. Visser en Q.T. Vu zijn tijdens deze vergadering als bestuurder benoemd.

2.14. Lam heeft AccountAd onderzoek laten doen naar de financiën van de Stichting. AccountAd heeft een "rapport van feitelijke bevindingen" opgesteld gedateerd op 5 september 2022.

2.15. In een vonnis van 10 oktober 2022 naar aanleiding van een kort geding procedure tussen partijen heeft de rechtbank – kort weergegeven – Lam veroordeeld om het bestuur van de Stichting toegang tot de tempel te verschaffen en de sleutels van het gebouw en de bestelbus af te geven. Ook heeft de rechtbank Lam verboden de tempel en het terrein van de tempel te betreden zonder toestemming van het bestuur. De rechtbank heeft daarbij aan Lam een dwangsom opgelegd voor deze veroordelingen van € 500,- per dag. Lam is in de kosten van het geding veroordeeld. Hij is niet in hoger beroep gegaan.

2.16. Tijdens de behandeling van het kort geding tussen partijen bleek Lam in september 2022 € 63.000,- van de rekening van de Stichting op zijn privérekening te hebben overgemaakt. De Stichting heeft conservatoir derdenbeslag gelegd op de rekening van Lam. Lam heeft daarop het geld terugbetaald. Bij (verstek)vonnissen van 23 november 2022 is Lam veroordeeld om aan de Stichting € 63.000,- te betalen, vermeerderd met wettelijke rente. Ook is Lam veroordeeld in de beslag- en proceskosten.

2.17. Lam heeft bezwaar gemaakt bij de KvK tegen de registratiewijziging naar aanleiding van zijn ontslag en de nieuwe bestuurssamenstelling per 23 augustus 2022. Dit bezwaar is door de KvK bij beslissing van 23 november 2022 afgewezen.

2.18. In een beschikking van 22 december 2022 naar aanleiding van een verzoekschriftprocedure tussen partijen heeft de rechtbank de door Lam gevraagde voorlopige voorziening om – kort weergegeven – Do, Visser en Vu als bestuurders van de Stichting te schorsen afgewezen.

2.19. In een beschikking van 24 juli 2023 naar aanleiding van een verzoekschriftprocedure tussen partijen heeft de rechtbank de verzoeken van Lam afgewezen. Lam had – kort weergegeven – verzocht dat de rechtbank (i) voor recht zou verklaren dat Do op 27 maart 2022 was afgetreden als bestuurder, (ii) het ontslagbesluit van 23 augustus 2022 waarbij Lam is ontslagen als bestuurder zou vernietigen, (iii) voor zover Do, Visser en Vu nog (rechtsgeldig) bestuurder zouden zijn, hen te ontslaan als bestuurder en (iv) drie onafhankelijke bestuurders zou benoemen als bestuurder van de Stichting.

3. Het geschil

3.1. De Stichting vordert - samengevat - bij uitvoerbaar bij voorraad te verklaren vonnis, dat de rechtbank Lam veroordeelt tot betaling van:

I. een bedrag van € 21.283,36 wegens onrechtmatige betalingen uit het vermogen van de Stichting c.q. onttrekkingen aan het vermogen van de Stichting in de periode 29 maart 2022 tot eind oktober 2022,

II. een bedrag van € 24.000, wegens aan de Stichting toekomende inkomsten in de periode 29 maart 2022 tot eind oktober 2022,

III. een bedrag van € 5.000, wegens aan de Stichting toekomende donaties in de periode 29 maart 2022 tot eind oktober 2022,

IV. een bedrag van € 15.918,76 voor herstelkosten van een in de periode april/mei 2022 onbevoegdlijk doorgevoerde verbouwing in het gebouw van de Stichting,

V. teruggave van een kasboek, drie ordners met daarin administratie en bouwtekeningen met plattegronden, een bureau met pc, printer en beeldscherm, een stempel van de Stichting en spullen van Do die uit zijn kamer zijn weggenomen, onder verbeurte van een dwangsom en Lam te veroordelen in de proceskosten.

3.2. De Stichting legt aan haar vorderingen ten grondslag dat Lam onrechtmatig heeft gehandeld en/of dat Lam als bestuurder een persoonlijk verwijt treft, door de gevorderde bedragen aan het vermogen van de Stichting te onttrekken en de goederen zonder toestemming weg te nemen. De Stichting stelt dat Lam in de brief van 6 april 2022 te kennen was gegeven dat hij namens de Stichting geen rechtshandelingen of feitelijke handelingen meer mocht verrichten. Als hij dat toch zou doen, zou hij daarvoor persoonlijk aansprakelijk gesteld worden. Verder stelt de Stichting dat Lam een inbreuk heeft gemaakt op het eigendomsrecht van de Stichting door zonder instemming van het bestuur een verbouwing in de tempel uit te (laten) voeren.

3.3. Lam voert als verweer aan dat Lam geen persoonlijk ernstig verwijt kan worden gemaakt ten aanzien van de gevorderde posten. Hij was in de betreffende periode bestuurder van de Stichting en heeft zijn bestuursbevoegdheden verricht in het belang van de Stichting. Daarnaast heeft het handelen van Lam niet tot schade geleid bij de Stichting.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

4.1. De Stichting legt aan haar vorderingen ten grondslag dat Lam uit hoofde van zijn functie als bestuurder een persoonlijk ernstig verwijt treft, dan wel dat hij anderszins onrechtmatig heeft gehandeld jegens de Stichting. De Stichting stelt zich op het standpunt dat Lam in strijd met de statuten heeft gehandeld, door te handelen zonder instemming van het bestuur. Daarnaast heeft hij in strijd gehandeld met de instructies van het bestuur.

4.2. Voor aansprakelijkheid op de voet van interne bestuurdersaansprakelijkheid (artikel 2:9 BW) is vereist dat aan de bestuurder een ernstig verwijt kan worden gemaakt. Of van een ernstig verwijt sprake is, dient te worden beoordeeld aan de hand van alle omstandigheden van het geval. De omstandigheid dat gehandeld is in strijd met statutaire bepalingen die de rechtspersoon beogen te beschermen, moet in dit verband als een zwaarwegende omstandigheid worden aangemerkt, die in beginsel de aansprakelijkheid van de bestuurder vestigt. Indien de aldus aangesproken bestuurder echter feiten en omstandigheden heeft aangevoerd op grond waarvan zou kunnen worden aangenomen dat het gewraakte handelen in strijd met de statutaire bepalingen niet een ernstig verwijt oplevert, dient de rechter deze feiten en omstandigheden uitdrukkelijk in zijn oordeel te betrekken (Hoge Raad, 29-11-2002, AE7011, JOR 2003/2).

4.3. De Stichting stelt dat Lam in strijd heeft gehandeld met de statutaire bepaling dat de bestuurders slechts gezamenlijk bevoegd zijn. Lam heeft gehandeld zonder de overige bestuursleden te raadplegen, waarmee vaststaat dat Lam ernstig verwijtbaar heeft gehandeld.

4.4. Lam heeft daar tegen aangevoerd dat het niet gebruikelijk was een bestuursvergadering te beleggen als er iets moest gebeuren in de tempel. De gemeenschap bepaalde gezamenlijk wat nodig was en voerde dat ook gezamenlijk uit. Visser heeft tijdens de mondelinge behandeling hierover toegelicht dat de dagelijkse dingen en lopende zaken tot eind 2021, toen er nog zes bestuursleden waren, voornamelijk door mevrouw Ree werden geregeld. Er werden dan geen bestuursvergaderingen belegd, maar aannemelijk is wel dat het werd besproken met de aanwezige bestuursleden. Vanaf 2022 was mevrouw Ree niet meer aanwezig en zijn er geen bestuursvergaderingen meer belegd. In 2020/2021 heeft Visser veel geregeld, zoals het regelen van een bouwvergunning en een evenementenvergunning en dat ging in overleg met bestuursleden. Dat ging niet in een bestuursvergadering maar via ad hoc afstemming. Ook kwamen er suggesties vanuit de gemeenschap, maar toen was er ook nog geen onenigheid tussen de gemeenschap en de bestuursleden. De eerste maanden van 2022 is het bestuur niet bijeengekomen, aldus steeds Visser.

4.5. Op grond van hetgeen Lam en Visser over de gebruikelijke gang van zaken hebben verklaard en het gegeven dat Do, zoals ter zitting is verklaard, slechts enkele malen per jaar korte tijd in de tempel aanwezig was, gaat de rechtbank er van uit dat het niet gebruikelijk was om voor besluiten die de gebruikelijke gang van zaken aangingen een bestuursvergadering te beleggen of het gehele bestuur te raadplegen. Het niet handelen conform de statutaire bepalingen levert ten aanzien van de in deze zaak verweten gedragingen onder deze omstandigheden, totdat een van de bestuurders daar een punt van maakt, geen zwaarwegende omstandigheid op die in beginsel de aansprakelijkheid van de bestuurder vestigt.

4.6. Verder grondt de Stichting de gestelde bestuurdersaansprakelijkheid dan wel het onrechtmatig handelen van Lam op het negeren van de brief van 6 april 2022 aan Lam waarin de Stichting hem te kennen heeft gegeven dat hij niet langer gerechtigd is om financiële transacties aan te gaan, roerende of onroerende goederen te kopen of te verkopen, of welk bestuursbesluit dan ook te nemen en dat hij persoonlijk aansprakelijk gesteld zal worden voor elke transactie, gedaan vanaf 29 maart 2022. Deze brief is ondertekend door Visser, namens Do, voorzitter van de Stichting.

4.7. Tijdens de mondelinge behandeling heeft Visser over (onder meer) deze brief verklaard dat het bestuur hem op de bestuursvergadering van 28 maart 2022 heeft gevraagd dingen te regelen voor de Stichting en dat ook Lam hem toen heeft gemachtigd. Die machtiging zag op het afhandelen van bestuursbesluiten en Do heeft hem toen ook gemachtigd om namens de Stichting te handelen. Hij was dus gemachtigd deze brief te sturen namens het bestuur van de Stichting, aldus Visser.

4.8. Lam heeft ter zitting betwist dat hij Visser destijds heeft gemachtigd. Volgens Lam is Visser alleen door Do gemachtigd en zag dat alleen op het regelen van papierwerk. Niet op het vervangen van het bestuur of de bestuurder.

4.9. De brief van 6 april 2022, waarop de Stichting zich beroept, is ondertekend door Visser, namens Do, voorzitter van de Stichting. Feit is dat Lam tot 23 augustus 2022 bestuurder van de Stichting was gebleven en dat hij de bijbehorende bevoegdheden had. Vanaf 6 april 2022 is echter namens Do te kennen gegeven dat de informele gang van zaken ten aanzien van bestuurshandelingen niet langer werd gedoogd en had Lam zich te houden aan de bepaling dat hij slechts gezamenlijk met een andere bestuurder bevoegd was de Stichting te vertegenwoordigen. Hij moest verder rekening houden met de mogelijkheid dat later zou worden geoordeeld dat B.P. Nguyen nooit bestuurder is geworden bij gebreke van een geldig bestuursbesluit tot zijn benoeming. De rechtbank zal de verschillende door de Stichting gevorderde posten vanuit dat uitgangspunt beoordelen.

post I € 21.283 aan onrechtmatige betalingen

4.10. De Stichting heeft deze post van € 21.283,36 opgesplitst in de volgende categorieën:

- a. Aankoop spullen zonder opdracht bestuur: € 4.920,98
- b. Betaling derden zonder omschrijving: € 5.248,60
- c. Juridische kosten/accountantskosten dhr Lam: € 6.524,05
- d. Kosten evenementen € 2.466,91
- e. Verbouwingskosten € 2.080,47
- f. Onduidelijk € 42,35

a. Aankoop spullen zonder opdracht bestuur: € 4.920,98

4.11. Lam voert tegen deze post aan dat dat deze kosten zijn gemaakt met betrekking tot de normale uitoefening van de activiteiten van de Stichting. Deze kosten moesten worden gemaakt in verband met het onderhoud aan de tempel en het organiseren van vieringen in de tempel. De Stichting stelt dat dit niet het geval kan zijn. De kosten voor de vieringen zijn normaliter zeer laag tot nihil, omdat er zowel financieel als in natura veel wordt gedoneerd door de volgelingen. In sommige gevallen worden bonnetjes betaald van mensen die